ט: קרבן בשלשה פרקים פרק שלישי שקלים העדה

מדינות הרחוקות: **גמ'** של בית ר"נ וכו' אילו היו שני כריים ותרם מאהר מהן על חבירו שמא לא פטר חבירו [א]הנחת רוח היא להם שלא יהא קרבן מתקרב אלא משלהן תחלה. [ב]תני שמטו את הקטבליאות נעשו כולן שריים רבי[ג] שלישית היא היתה עשירה שבכולן שהיו בה (איצטלי) אסטריאות (א) של זהוב ודרכונות של זהוב תני *הרם את הראשון: לשם ארץ ישראל ולשם כל ישראל שניה לשם כרכים המוקפים ולשם כל ישראל והשלישית לשם בבל ומדי ולשם מדינות הרחוקות ולשם ב"י תני (ב) נטל מן הראשונה אע"פ שיש בראשונה נוטל מן השניה נטל מן השניה אע"פ שיש בשניה נוטל מן השלישית שלמה שלישית חיזר לשניה שלמה שניה חוזר לראשונה שלמו שלישתן [ד] חוזר ושוקל (ג)ר"מ[ג] אומר [2]חוזר לשיריים שהיה ר"מ אומר [ד] מועלים בשריים שמא יצטרכו להן בסוף וכן [7] היה רבי פנחס בן יאיר אומר [ה] זריזות מביאה לידי נקיות [2]נקיות מביאה לידי טהרה טהרה מביאה לידי קדושה קדושה מביאה לידי ענוה ענוה מביאה לידי יראת חטא יראת חטא מביאה לידי חסידות חסידות מביאה לידי רוח הקודש רוח הקודש מביאה לידי תחיית המתים תה"מ מביאה לידי אליהו זכור לטוב. זריזות מביאה לידי נקיות דכתיב [1]וכלה מכפר נקיות מביאה לידי טהרה דכתיב [2]וכפר עליה הכהן וטהרה טהרה מביאה לידי קדושה דכתיב [3]וטהרו וקדשו קדושה מביאה לידי ענוה דכתיב [4]כי כה אמר רם ונשא שוכן עד וקדוש שמו מרום וקדוש אשכון ואת דכא ושפל רוח ענוה מביאה לידי יראת חטא דכתיב [5]עקב ענוה יראת ה' יראת חטא מביאה לידי חסידות דכתיב [6]וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו חסידות מביאה לידי רוח הקדש דכתיב [7]אז דברת בחזון לחסידיך רוח הקדש מביאה לידי תחיית המתים דכתיב [8]ונתתי רוחי בכם וחייתם תחיית המתים מביאה (ד)לידי אליהו זכור לטוב דכתיב [9]הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא לפני בא יום ה' הגדול והנורא תנא בשם ר"מ (אומר) כל מי שקבוע בארץ ישראל ומדבר בלשון הקודש ואוכל פירותיו בטהרה וקורא ק"ש בבוקר ובערב יהא מבושר שבן עולם הבא הוא:

הדרן עלך פרק בשלשה פרקים

הלכה א מתני' התרומה מה היו עושין בה

[ד]לוקחין בה תמידין ומוספין ונסכיהם העומר ושתי לחם ולחם הפנים וכל קרבני הציבור [ה]שומרי[ה] ספיחין בשביעית נוטלין שכרן מתרומת הלשכה רבי יוסי אומר אף הרוצה מתנדב שומר חנם [1]אמרו לו אף אתה אומר שאין באין אלא משלו

ריבב"ן

עשירה שבכולן שהיו בה דרכונות של זהב שמתא כר' יהודה דאמר לעיל בפ"ב אף בשקלים אין להם קצבה. ירושלמי נטל את הרלאטוה אע"פ שיש בהלאטוה טוטל מן הסניה נטל מן הסניה אע"פ שיש בסניה טוטל מן הסליטית שלמה הסליטית מחזר לשניה שלמה שניה מחזר לראשונה שלמו שלמתן מחזר ושוקל ר' מאיר אומר מחזר לשיריים פי' לוקחין תמידין מכסף הנשאר בלשכה לאחר שתרם בקופות ור' מאיר לטעמיה דאמר מועלין לשיריים שמא יצטרכו להם בסוף:

משנה א ספרופה. שנתרמה בקופות: **שומרי ספיחים בשביעית.** לפי שכל הצרות היו מופקרין בשביעית ביהודה היו שומרים במקום אחד הספיחין לבהיה מהן העומר ושתי הלחם ולא היו מביאין למתאלה אלא ביהודה משום דכתיב כרמל ואם הי' מביאין מרחוק היה הרוח מיבשו ולא היה כרמל ואם לא תמצא מן הקרוב ודוקא מע"י דש"ל להאי תנא אין עומר ושתי הלחם באין ממון לאחר ולא כר' יוסי כר יהודה דאמר בממונות בפרק כל קרבנות (דף מה) עומר בא ממון לאחר מאי טעמא דמתן דאמר מיעה באה ממון לאחר דכתיב ממונשמיתיכם ולא מאחר' ור' יוסי כר יהודה הלא ממונשמיתיכם דרש ליה בכל מקום שאתם יושבים דחדש נוהג במו"ל. ועוד אמרינן בפרק כל קרבנות דמי ליה דמי כר אמת לרב מהדא תנן שומרי ספיחים נוטלין שכרן מתרומת הלשכה אלמא עומר בא מהן בשביעית והכתיב והיתה שבת האחר לכם לאכלה לאכלה ולא לשריפה וקומץ העומר מתיר אמר ליה דחמנא אמר לדורותיכם ואת אמרת

תקלין חדתין

הרחוקות. אלא היו מביאין אלא בפי' הנ': **גמ' אילו היו שני כרי כו' שמא לא פטר אם חבירו.** בתמיה וכי נמי לאה לנים דיש ר"נ להדר שיטת דמיהן לקופה כיון שיתרמו גם על שלהם: ומשני **נחת רוח כו' אמלה.** זריזות מלוה שיהא משלהן ובתמלה אלא ישאר כשריים: **תני.** מוקפתא פ"ב דשקלים: **שמטו אלמנלאות נשטרבו כשריים.** ותחס תני דמ"מ לא יעברו בשל אשתקד: **אלטליה של זהב ודרכונות כו'.** שהיו מביאין ממדינות רחוקות והיו מנדרין על דרכונות בלעליל דפ"ב: **נוטל מן הראשונה.** מפרש שבג' הקופות שהוכה היה כתוב עליהן אב"ג מפני זה וכ"ה בתוספתא בהדיא ובפרקין לעיל לאה היה כתוב עליהן כו' ותחלה נוטל מראשונה שאלוה שבלוה בראשון להתפרק ממנה תחלה. אבל אינו מריקה לגמרי שצריך לספק מכל הנ' דאמתמה אקרא לקמן מוהעמדנו עליהו לאת שליחים הבקר. ואם היה מתפרק מהראשונה מכל וכל לא יהא קודם עבדת לספק מהשליחים: **שלמה שלישיה.** משום הכי אלריכו לגמור השליחות קודם לשניה דבכך לא יעבו לספק מקופה ראשונה מכל וכל קודם לשניה: **שוקל.** מקלין אחתון והייני היכא דהיי קרבנות מרובים ומוציאו כל הנ' קודם הפרק הנ' ולא ר"ל ליקח מהשיריים שאין דיעם בשקלים: **מועלין בשריים.** ודינן בשקלים: **וכן היה ר"ש ר"י אומר זריזות.** לריבי דאמרי נב' פרקים ושצריך לחיות נקי מהכריות כמו מיבי שמים ושצריך לחיות זכי כמו של בית ר"נ שאין דיעם בשקלים: **מועלין בשריים.** ודינן בשקלים: **וכן היה ר"ש ר"י אומר זריזות.** זריזות שלהם מחילה מפרש לבטלו מדות דרפס"י: **זריזות מביאה לידי נקיות.** זריזות הוא כיפוף הבגלאל וס"י שאחוז בחדות הזריזות מביאתו לידי נקיות הן בכה"ג דנקיים מגריות בלילריכן בשמעתן כשרותין זריזותו בדבר בשלימות לא יתבזבזו. והן לידי שמים. כשהוא זכי במלוה המלוה מזורזת ומלוכנת מזכוכי מות וכן אמרו פ"ח שעבר עבירה כו' ולאו עשה תשובה מיקה. והוא ע"י זריזותו נקי מחטא: **נקיות מביאה לידי טהרה.** טהרת הגוף בנוגעלה צריך שיהא נקי משום לבלוך מלוכה ובלא זה אינו טהור. וכן ע"י נקיות הגוף מתאבק מעט בא לטהרת הנשמה שאינה טהורה לא בבלי נקי כמו נפש נקי ולריך: **טהרה מביאה לידי קדושה.** כמו בתלמלת הקדוש והולן שנעשו על טהרת הגוף ולימוש לקדש הכל על ידי טהרה וכל הנמנעין לעזרה צריכין טבילה. לא נמי דלתמרינן בברכות (נב: ה) גדר גדול גדרו בה מעשה כלי שתבע לדבר עבירה ס"ל יש לך מ' שלה שאתה טובל פירש ואמרו כ"מ שנאמר בו קדושה הוא פרשת מן הערות כמ"ש קדושים תהיו. וחזו טהרה מביאה לידי קדושה: **קדושה מביאה לידי ענוה.** ע"י שהולך ומתקדש בדרכי הקדושה בקדושים העומדים לפני ה' תמיד מבין גדולתו הבריה ורב נורלותיו ועשה שפל ונכה בעיניו ממה שהיו עשה בעבר לפני מה"ה הקדוש ולא בקדושה ע"י פרישות מהבשרים לאמרו שחלבנים הן בעלי גאוה ועי"ז בא לידי ענוה: **ענוה מביאה לידי יראת חטא.** ע"י עטותנותו שהוא נזהר בעיניו מאלה אינו נוהג בעיניו נמלא מתיירא ומרחד שנאמר ואמרי תעלעם ולא שים אמר לאמרה דרכי מחמנתו ובן אם ה"ו בעבל בחיה דבר חדר ירא מהחטא ומיכלתו לנגד עיניו תמיד: **ויראת חטא מביאה לידי חסידות.** חסידות הוא דבקה לפנים משורת הדין כמ"ש בגמרא ולאו משום הסידים כי' ואמרו כל שירלאתו קודמת לחבמתו מחבמתו מתקיימת ואמרו ולא ע"ה חסיד ועי"ז יראת חטא שהוא אוכר הלכמה בא לעשות ברכות ע"פ שמרה בפני כי חסיד לא חטא עושה נדרים כדאמרינן לך אמר' מיכל מחור מחור והוא לפנים משורת הדין ועיקר החסידות שלא יתביים מבני אדם במילי דשמים כמ"ש ברש לפנים משורת הדין וכן ע"י שהוא ירא חטא עושה נדרים כדאמרינן לך אמר' מיכל מחור מחור והוא לפנים משורת הדין ועיקר החסידות שלא יתביים מבני אדם במילי דשמים כמ"ש ברש ומתוך שיתנם ה' כתם לרוח הקודש ואמרו כירושלמי שלבי סוכה שמתה בית הבחירה ובא לידי הנבואה ע"ה שבתחיה בתעשיהם ואין הבכיה שורה אלא מתוך שמחה בכתרו לקדושת שמו בא לשמלות בכ"ל: **לידי אליהו ז"ל דכתיב הנה אנכי שולח לכם את אליה לפני בא יום הגדול ונוראה.** והוא אחר התחיה יום הדין הגדול ישלחהו לבשר לב אנוש על בנים לה: **כל מי שקבוע בארץ ישראל.** נגד תיקון שלימות הגוף והוא נגד יסוד הטפר כי ספר אחה וקבוי לשיבת אלקים הקדש פנימיות קדושה יש בו: **פירותיו בטהרה.** עמ"ש. ומתקנו כל ד' מלכי האדם נוף ונר"ן נגד דלמ"ש ואמר"ש. יהא מבושר שבן עולם הבא הוא. על ידי תיקון שלמותו הוא בן עולם הבא: הדרן עלך פרק שלישי

הלכה א

המתרומה מה היו עושין כו'. כל מה שהמתו מהלשכה: **ספיחין.** העולין מאליהן מתה שנהרו בקליר ונתנו שכר לעומר שיתנו רגלי בהמות משם שנלרכים לעומר וכ' הלאם שאינו באין אלא משלו אמרו לו אף אתה אומר שאין באין אלא משלו: **אף אפה כו.** כלומר א"ל מודה דבאין מבל לבור ובכה"ג דשמרן חנם זכה בהם נתלא שאינם באים מבל לבור דס"ל דאין קרבן יחיד משמנה לבל דקרבן יחיד משמנה לבל לבור: **אף אפה כו.** כלומר א"ל מודה דבאין מבל לבור ובכה"ג דשמרן חנם זכה בהם נתלא שאינם באים מבל לבור דס"ל דאין קרבן יחיד משמנה לבל

מסורת הש"ס

(א) תרס"ת הרלאטוה פרק ב, לדרכים ר"ג אם היה תורם בל מלי שקל אלבן לו לא: **ומשני בתחם רוח הוא לבן.** שיהא הקרבן קרב מתמתם דלאטוה ולא יהא לשריי הלשכה: **שמטו את הקטבליאות.** מכולן נעשה הכל שריים: **מועלין.** בנדרים ותחם חליפות אמלות מתרגמין ותחם אלטוון: **אע"פ שיש כרלאטוה טוטל מן הסניה.** הלקופות הגדולות קלי שאינו טוטל מן הרלאטוה כל הנ' קופות קטנות בפרוס הספח אלא מכל אחת מהן נטל קופה אחת וכדפירש: **שלמה שלישיה.** שהוציאו כל המעות שבקופה שלישית לצורך הקרבנות:

שלמו שלשתן. שאין בקופות גדולות מעות לריכין כל ישראל לשקול מהדס שקלים אחרים שהמעות שנשאר בלשכה ולא נכנס לתוך קופות הגדולות הוא שיריים ואינן בכרין שוב ליקח מהן קרבנות: **מועלין בשריים.** שנשארו בלשכה שמא יצטרכו להן בסוף בשיכלה כל המעות שבתוך הקופות: **וכן היה ר"ש וכו'.** אלא דקאמר ר"מ דמועלין בשריים שמא יצטרכו להן בסוף מייתי הא דר"ש שלריך שלתם לחיות זכיר חדרי אלא יבא לידי חטא: **זריזות.** הזריז במלות לעשותן בהוגן ומרמיק מעלמו בל דבר שיכול לבא ע"י לעבירה מביא את האדם שהוא נקי בעשיותיו ומעבירות שבידו: **עוברה.** שלא עוותיו הרלאטיים יתלבנו ויוטיר נשמתו: **קדושה.** קדושת הגוף והמתבנה: **לידי ענוה.** שבל מי שיש בו רוח קדושה מפץ לחיות יותר קדוש גם כי יפלם מעבלי לבל של אחר בני אדם ושאין דרכיו מבוהרים בל לגוזר וזה הוא עיקר ענוה שבכיר פחתם ערכו: **לידי יראת חטא.** שאל יאמר אני אלך בשוק של זונות ולא אחטא וכמו שאמר שלמה המלך ע"ה שכיון שהוא ענוי ויאמר שאל אל אנשים יהיה ירא חטא: **לידי חסידות.** והייני שיעשה דברים שהם לפנים משורת הדין כדי שלא יבא לידי שום חטא: **לידי רוח הקודש.** שכיון שהוא עושה לפנים משורת הדין עושין עמו מן השמים דברים שהן חוץ מהטבע ומוליכין לו רזי התורה: **לידי תחיית המתים.** שע"י שיהיה רוח הקודש עלתות ומי ובכמפורש ביחזקאל: **לידי אליהו.** שקודם התחיה האמרנים יבא אליהו: **וכלה מכפר אם הקדש.** ולשון וכלה משמע אינו מלבון כלי ומשמע שהיתה הסיר זריזות וכתיב קרא אחרינא וכפר בעדו ובעד הבית הוא הכפרה הכוללת לכולם אלמא ע"י זריזות בא הנקיה הגמורה: **וכפר עליה הכהן וטהרה.** מן הבטיחה שנבטיחה בשביעה לילר ולא שבוגנת היא לריכה טהרה: **וטהרו וקידשו.** לבחר טהרה אחיה קדושה: **כי כה אמר רם ונשא.** מדכתיב מרום וקדוש אשכון דהייני שבם הייחוד ישכון עם הקדוש והדר קאמר ושכון אם דכא ושפל רוח שהוא הענוי משמע דמקדושה יבוא בא לידי ענוי ולהבי קאמר שהיה ה' עם הקדוש והיה עם דכא ושפל רוח: **ס"ג דכתיב עקב ענוה.** בענוי ובשכר ענוה יבא לידי יראת ה': **אז דברת.** אין הקב"ה מדבר בחזון אלא לחסידיו: **רוה"ק מביא לידי תחיית המתים.** דכתיב ונתתי רוחי והוא רוה"ק וחייתם אמ"כ: **ס"ג** לידי אליהו זכור לטוב דכתיב הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא לפני בא יום ה' הגדול והנורא ולפי בא לחות על בנים ולב בנים על אבותם: **כל מי שהוא קבוע** וכו'. פי' שהוא דר בקביעות בא"י שהיא מבפרת עון בלמתיב הבם הוסב בה נשוא עון: **ואוכל פירותיו בטהרה.** שנוהג טהרת הגוף: **ומדבר בלשון הקודש.** שנוהג טהרת הנפש: **וקורא ק"ש בבוקר ובערב.** שמקריש והגית בו יומם ולילה שהאורה עיקר טהרת נשמה: **מובטח לו שהוא בן עוה"ב.** אפילו נוסו יחדלך ויחבה לחיים עלמים והם חי עולם הבא אי נמי

אלא דין ויסורין הבה לעוה"ב: **סליק פרק ג'**

הלכה א מתני' הסרוסה מה היו עושין

כב. מה שנתנו לתוך הקופות מה היו עושין בהן: **וכל קרבנות הלבור.** לאתויי קנרות: **ספיחים.** הבואה העולה מאליה מתה שנבר בקליר ונתנים שבר לשומרים שיטנעו רגלי בהמה משם ויוליכו לבני אדם שהם לצורך העומר ישני הלאם שאינן באין אלא משלו מן הארץ ונתנו שכרן מן התרומה לצורך קרבן הקרבן דמי: **שומר חנם.** ואף אם קנה אותן מן הבהקר בכשמהן חנם סבר ר"י דקרבן יחיד משמנה לקרבן לבור: **אף אפה אומר** וכו'. כלומר אי אתה מודה שאינן באין אלא משל לבור ואם שאמרן חנם חוכה בהם נתלא שאינן באין משל לבור ולשיטתם הסיבו דסבורי

משנה אלידו

מי שלישים היפה עשירה שבכולן שהיה בה אלטליה של זהב ודרכונות של זהב. ויקשה דהא בריש פ"ב מפיק דאף מרגליות אסור לגרף משקלים שמא תחל המרגליות ונמלא הקדש מספרד ואף אמר אלטליה של זהב שהיה שוה כסף ול"ל שבכולה לבבור שהיו אלטליה מדרכונות הרחוקה: הדרן עלך פרק שלישי

מסורת הש"ס

(ג) מכילתא פרק ב, מנחות ל"ב ע"ב: (ד) כ"מ דקת מ מנחות פ"ד מ:

עין משפט נר מצוה

כה א מי' פרק ב משקלים הל"ח:
כו ב מי' שם הל"ו:
כז ג מי' פרק ט"ז מעומאת אוכלין הל"ב יב:
א ד מי' פרק ד משקלים הל"ח:
ב ה מי' שם הל"ב:
ג ו מי' שם הל"ו:

נוסחת הבבלי

(א) וכה דלכמוני הכ: **(ב)** נטל מן הראשונה כו' מחר כו' מחר ומוכם כו': **(ג)** ר"מ אומר ישמור לשיריים כו': **(ד)** לידי אליהו ז"ל דכתיב אם מבין ידאת ה' ודעת אלהים תמצא:

הגהות הגר"א

[א] ל"ל נחת רוח וכו':

גליון הש"ס

[א] עי' ק"ש ועיין תוס' קדושין נב ע"ב ד"ה מוכלין: **[ב]** עי' ש"ק ועי' נרמכים ס"ו ממעילה הל"ב ועי' כשפ"מ פ"ב משקלים ול"מ: **[ג]** עי' ירושלמי שבת מ"ס שם על הגליון:

תורה אור השלם

1. וכלה מכפר את הקדש ואת אהל מועד ואת המזבח והכהן יכפר את השעיר החי:
ויקרא טז כ
2. ואם לא תמצא ידה די שה ולקחה שתי תרים או שני בני יונה אחד לעלה ואחד לחטאת וכפר עליה הכהן והטהרה:
ויקרא יב ח
3. והזה עליו מן הדם שמונע פעמים וטהרו וקדשו מטמאת בני ישראל:
ויקרא טז יט
4. כי כה אמר רם ונשא שכן עד וקדוש שמו מרום וקדוש אשכון את דכא ושפל רוח להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים: ישעיה נז טו
5. עקב ענוה יראת יי עשר וכבוד וחיים:
משלי כב ד
6. וחסד יי משולם ועד עולם על יראיו וצדקתו לבני בנים:
תהלים קג יז
7. אז דברת בחזון לחסידיך ותאמר שויתי עזר על גבור הרימותי בחור מעם:
תהלים פט כ
8. ונתתי רוחי בכם וחייתם והנחתי אתכם על אדמתכם וידעתם כי אני יי דברתי ועשיתי נאם יי: יחזקאל לז יד
9. הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום יי הגדול והנורא: מלאכי ג כג

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com